

ПРИКАЗ

19.05.2021

БОЕРЫК

№

100-П

г. Казань

Татарстан Республикасы Яшел
Үзән муниципаль районында
урнашкан төбәк әһәмияттәге
мәдәни мирас объектлары
территорияләренә чикләрен һәм
алардан файдалану режимын
раслау турында

2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарлары) турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 12 июлендәге 565 номерлы карары белән региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектларын һәм аларның территорияләрен саклап калу һәм дәүләт саклавы максатларында боерык бирәм:

1. Әлеге боерыкка 1 нче кушымта нигезендә Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районында урнашкан төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен расларга.

2. Әлеге боерыкка 2 нче кушымта нигезендә Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районында урнашкан төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалану режимын расларга.

3. Боерыкның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

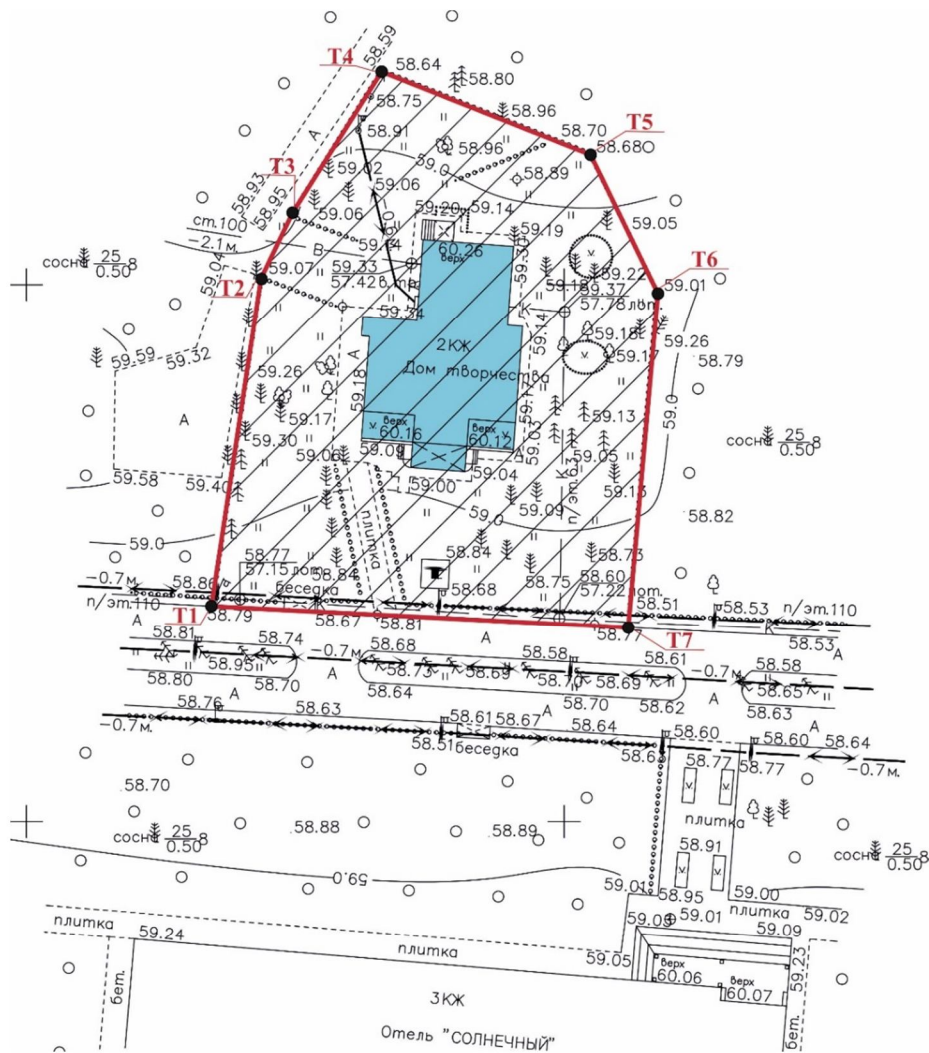
Рәис

И.Н. Гуцин

Татарстан Республикасы мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының
«19» 05.2021 № 100-П
боерыгына 1 кушымта

Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районында урнашкан төбәк
әһәмияттәге мәдәни мирас объектлары территорияләре **ЧИКЛӘРЕ**

1. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Васильево шәһәр тибындагы бистәсе, Санатория территориясе, 1 «а» йорт, «Васильевский» шифаханәсе территориясендә урнашкан «Дача йорты», 1910нчы еллар, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **картасы (схемасы)**

Условные обозначения:

- Территория объекта культурного наследия
- Объект культурного наследия
- T1** Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Васильево шәһәр тибындагы бистәсе, Санатория территориясе, 1 «а» йорт, «Васильевский» шифаханәсе территориясендә урнашкан «Дача йорты», 1910нчы еллар, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Васильево шәһәр тибындагы бистәсе, Санатория территориясе, 1 «а» йорт, «Васильевский» шифаханәсе территориясендә урнашкан «Дача йорты», 1910нчы еллар, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

төнъяк-көнбатыш өлеш: төнъяк, төнъяк-көнчыгыш юнәлештә, хужалык эчендәге ведомство юлыннан (1,2,3,4 борылыш нокталары);

төнъяк-көнчыгыш өлеш: көнъяк-көнчыгыш юнәлештә, бинаның төнъяк, көнчыгыш фасадлары ягыннан (4,5,6 борылыш нокталары);

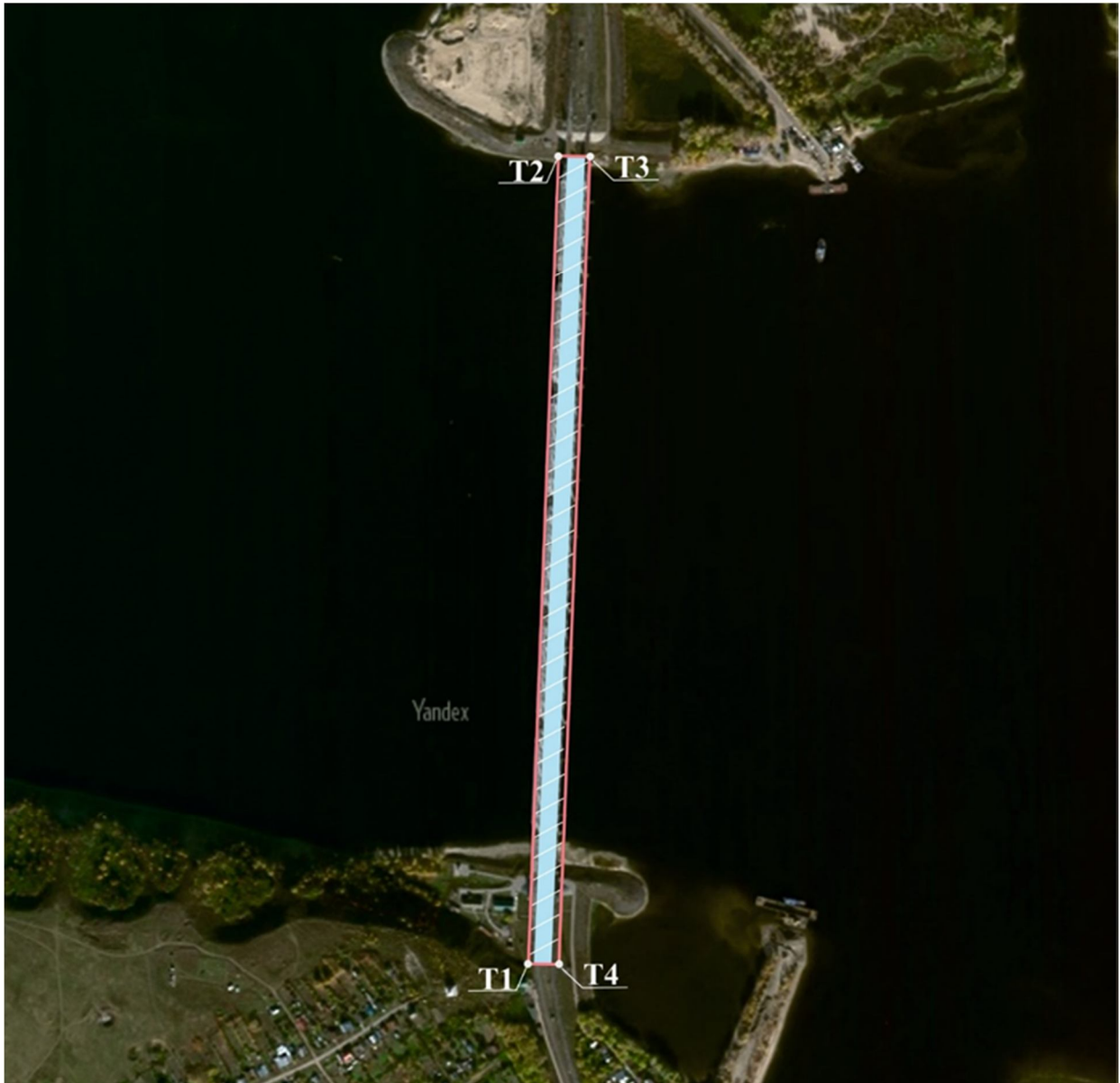
көнчыгыш өлеше: көнъяк юнәлештә, хужалык эчендәге ведомство ягына таба (6,7 борылыш нокталары);

көнъяк өлеше: көнбатыш юнәлештә, тармак эчендәге ведомство юлы буйлап (7,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Васильево шәһәр тибындагы бистәсе, Санатория территориясе, 1 «а» йорт, «Васильевский» шифаханәсе территориясендә урнашкан «Дача йорты», 1910нчы еллар, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагы координатлары	
	X	Y
1	480920.646	1279167.617
2	480949.996	1279172.063
3	480955.958	1279174.886
4	480968.550	1279182.845
5	480961.161	1279201.595
6	480948.754	1279207.600
7	480918.817	1279204.920

2. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, адресы буенча урнашкан 754 чакрым озынлыкта Горький тимер юлы Канаш-Әгерже участогы өлеше өлеше 9 пикет. Мәскәү Көнъяк портыннан исәпләгәндә Идел елгасының 1273 чакрымында урнашкан «Идел аша Романовский тимер юл күпере», 1913 ел төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **картасы (схемасы)**

Условные обозначения:

- Территория объекта культурного наследия
- Объект культурного наследия
- T1** Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, адресы буенча урнашкан 754 чакрым озынлыкта Горький тимер юлы Канаш-Әгерҗе участогы өлеше өлеше 9 пикет. Мәскәү Көнъяк портыннан исәпләгәндә Идел елгасының 1273 чаккрымында урнашкан «Идел аша Романовский тимер юл күпере», 1913 ел төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **картасы (схемасы)**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, адресы буенча урнашкан 754 чакрым озынлыкта Горький тимер юлы Канаш-Әгерҗе участогы өлеше өлеше 9 пикет. Мәскәү Көнъяк портыннан исәпләгәндә Идел елгасының 1273 чаккрымында урнашкан «Идел аша Романовский тимер юл күпере», 1913 ел төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, адресы буенча урнашкан 754 чакрым озынлыкта Горький тимер юлы Канаш-Әгерҗе участогы өлеше өлеше 9 пикет. Мәскәү Көнъяк портыннан исәпләгәндә Идел елгасының 1273 чаккрымында урнашкан «Идел аша Романовский тимер юл күпере», 1913 ел төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

көнбатыш өлеше: төньяк юнәлештә, күпергә параллель рәвештә Идел елгасы акваториясе буйлап бозваткычлардан 2 метр ераклыкта (1,2 борылыш нокталары);

төньяк өлеше: көнчыгыш юнәлештә, күпер терәгеннән 5 метрга төньяктарак (2,3 борылыш нокталары);

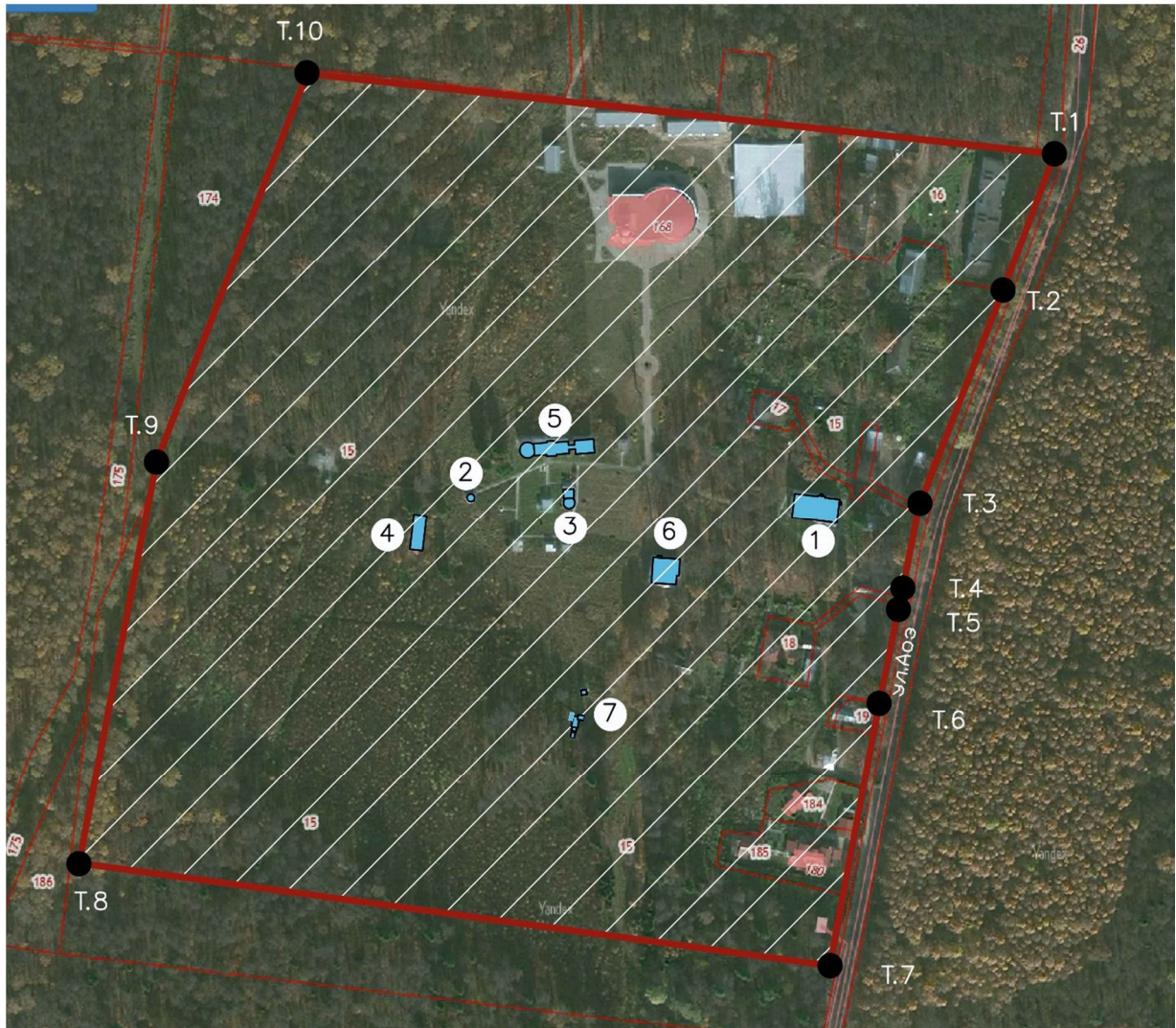
көнчыгыш өлеше: көньяк юнәлештә, бер үк вакытта Идел елгасы акваториясе буйлап 2 метр ераклыктагы бозваткычлардан 2 метр ераклыктагы күпергә параллель (3,4 борылыш нокталары);

көнъяк өлеше: көнбатыш юнәлештә, магистраль ЛЭП (4,1 борылыш нокталары) вышкасыннан 7 метр төньяктарак.

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, адресы буенча урнашкан 754 чакрым озынлыкта Горький тимер юлы Канаш-Әгерҗе участогы өлеше өлеше 9 пикет. Мәскәү Көнъяк портыннан исәпләгәндә Идел елгасының 1273 чаккрымында урнашкан «Идел аша Романовский тимер юл күпере», 1913 ел төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагы координатлары	
	X	Y
1	478922.333	1267744.699
2	479956.400	1267798.150
3	479953.580	1267853.890
4	478919.506	1267800.306

3. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы буенча урнашкан "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр (алга таба - ансамбль) мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- Территория объекта культурного наследия
- Объект культурного наследия
- T1** Поворотная точка

Объекты культурного наследия, входящие в пообъектный состав Ансамбля:

- ① ОКН регионального значения «Главный корпус», 1899-1901гг., входящий в состав ОКН регионального значения «Астрономическая обсерватория им. В.П.Энгельгардта. Комплекс», кон.ХІХ-ХХ вв.;
- ② ОКН регионального значения «Павильон гелиометра», 1899-1901гг., входящий в состав ОКН регионального значения «Астрономическая обсерватория им. В.П.Энгельгардта. Комплекс», кон.ХІХ-ХХ вв.;
- ③ ОКН регионального значения «Павильон телескопа АЗТ-14», 1950-е гг., входящий в состав ОКН регионального значения «Астрономическая обсерватория им. В.П.Энгельгардта. Комплекс», кон.ХІХ-ХХ вв.;
- ④ ОКН регионального значения «Павильон метеорного отдела», 1950-е гг., входящий в состав ОКН регионального значения «Астрономическая обсерватория им. В.П.Энгельгардта. Комплекс», кон.ХІХ-ХХ вв.;
- ⑤ ОКН регионального значения «Обсерватория с павильоном рефрактора», 1899-1901гг., входящий в состав ОКН регионального значения «Астрономическая обсерватория им. В.П.Энгельгардта. Комплекс», кон.ХІХ-ХХ вв.;
- ⑥ ОКН регионального значения «Библиотека», 1930-е гг., входящий в состав ОКН регионального значения «Астрономическая обсерватория им. В.П.Энгельгардта. Комплекс», кон.ХІХ-ХХ вв.;
- ⑦ ОКН регионального значения «Некрополь с могилами директоров Астрономической обсерватории им. В.П.Энгельгардта Д.И.Дубяго, А.Д.Дубяго, М.А.Грачева, И.А.Дюкова, А.А.Нефедьева», 1849-1918гг., 1903-1959 гг., 1866-1925 гг., 1888-1961 гг., 1910-1961 гг., входящий в состав ОКН регионального значения «Астрономическая обсерватория им. В.П.Энгельгардта. Комплекс», кон.ХІХ-ХХ вв.

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы буенча урнашкан "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр (алга таба - ансамбль) мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы буенча урнашкан "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр (алга таба - ансамбль) мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәге объектлар территорияләре чикләренә туры килә:

- Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы, 7 «А» йорт адресы буенча урнашкан, "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр ахыры төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты составына керә торган «Төп корпус», 1899-1901 еллар, төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты;

- Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы, 7 «Ц» йорт адресы буенча урнашкан, "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр ахыры төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты составына керә торган «Гелиометр павильоны», 1899-1901 еллар, төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты;

- Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы, 7 «Э» йорт адресы буенча урнашкан, "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр ахыры төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты составына керә торган «Телескоп павильоны», 1950 еллар, төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты;

- Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы, 7 «Д, Д1» йорт адресы буенча урнашкан, "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр ахыры төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты составына керә торган «Метеор бүлеге павильоны», 1950 еллар, төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты;

- Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы, 7 «Х» йорт адресы буенча урнашкан, "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр ахыры төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты составына керә торган «Рефрактор павильоны белән обсерватория», 1899-1901 еллар, төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты;

- Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы, 7 «В» йорт адресы буенча урнашкан, "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр ахыры төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты составына керә торган «Китапханә», 1930 нчы еллар, төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты;

- Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы буенча урнашкан, "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр ахыры төбәк эһәмияттәге мәдәни

мирас объекты составына керә торган «В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе директорлары Д.И.Дубяго, А.Д.Дубяго, М.А.Грачев, И.А.Дюков, А.А.Нефедьев каберләре белән некрополь», 1849-1918гг., 1903-1959 гг., 1866-1925 гг., 1888-1961 гг., 1910-1961 нчы еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты;

һәм түбәндәгечә узалар:

көнчыгыш өлеше: көньяк юнәлештә, БГӘ урамы буйлап кадастр чигенә көньяк участогына кадәр (1,2,3,4,5,6,7 борылыш нокталары)

көнъяк өлеше: көнбатыш юнәлештә, БГӘ урамыннан, участокның кадастр чиге буйлап (7, 8 борылыш нокталары)

көнбатыш өлеше: төньяк-көнчыгыш юнәлештә, участокның кадастр чиге буйлап (8, 9, 10 борылыш нокталары)

төньяк өлеше: көнчыгыш юнәлештә, БГӘ урамы ягына таба (борылыш нокталары 10,1).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы буенча урнашкан "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр (алга таба - ансамбль) мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	X	Y
1	481597.895	1286560.534
2	481518.370	1286529.350
3	481393.249	1286481.169
4	481343.235	1286471.144
5	481330.866	1286468.641
6	481275.269	1286457.434
7	481123.747	1286428.667
8	481185.110	1285982.570
9	481420.320	1286029.080
10	481645.810	1286118.930

4. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Олы Ачасыр авыл жирлеге, Олы Ачасыр авылы, Г. Тукай урамы, 44 нче йорт адресы буенча урнашкан «Мәгърифәтче, галим һәм язучы Каюм Насыйри туган һәм яшәгән йорт», 1825-1902 еллар, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

 Территория объекта культурного наследия

 Объект культурного наследия

1 Главный дом

2 Ворота и забор

3 Служебные постройки

4 Баня

T1 Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Олы Ачасыр авыл жирлеге, Олы Ачасыр авылы, Г. Тукай урамы, 44 нче йорт адресы буенча урнашкан «Мәгърифәтче, галим һәм язучы Каюм Насыри туган һәм яшәгән йорт», 1825-1902 еллар, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Олы Ачасыр авыл жирлеге, Олы Ачасыр авылы, Г. Тукай урамы, 44 нче йорт адресы буенча урнашкан «Мәгърифәтче, галим һәм язучы Каюм Насыри туган һәм яшәгән йорт», 1825-1902 еллар, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре **түбәндәгечә үтә:**

көнъяк-көнбатыш өлеш: төньяк-көнбатыш юнәлештә, Г.Тукай урамынан, эш корылмаларының көнъяк-көнбатыш фасадына параллель рәвештә (1, 2 борылыш нокталары);

төнъяк-көнбатыш өлеш: төньяк-көнчыгыш юнәлештә, кадастр участкалары чиге буйлап, мунчаның көнъяк-көнбатыш һәм төньяк-көнбатыш фасадлары буйлап (2, 3, 4, 5, 6 борылыш нокталары);

төнъяк-көнчыгыш өлеш: көнъяк-көнчыгыш юнәлештә, кадастр участогы чиге буйлап (6, 7 борылыш нокталары), алга таба төньяк-көнчыгыш юнәлештә, төп йортның төньяк-көнбатыш фасадына параллель рәвештә (7, 8 борылыш нокталары), алга таба көнъяк-көнчыгыш юнәлештә, кадастр участогы чиге буйлап, баш йортның төньяк-көнчыгыш фасады буйлап, Г.Тукай урамнарына таба (8, 9, 10, 11 борылыш нокталары).

көнъяк-көнчыгыш өлеш: көнъяк-көнбатыш юнәлештә, Г.Тукай урамы буйлап, участокның кадастр чиге буйлап (11,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Олы Ачасыр авыл жирлеге, Олы Ачасыр авылы, Г. Тукай урамы, 44 нче йорт адресы буенча урнашкан «Мәгърифәтче, галим һәм язучы Каюм Насыри туган һәм яшәгән йорт», 1825-1902 еллар, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	Х	Ү
1	466675.960	1256762.040
2	466713.920	1256711.090
3	466725.383	1256720.272
4	466729.310	1256723.360
5	466731.750	1256720.670
6	466735.900	1256724.360
7	466709.160	1256758.540
8	466710.300	1256759.560
9	466707.160	1256763.660
10	466707.370	1256763.830
11	466696.470	1256778.000

5. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Түбән Карамалы авыл жирлегенә, Олы Ходяш авылы адресы буенча урнашкан «Чиркәү бинасы», 1729 ел, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясенең чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- Территория объекта культурного наследия
- Объект культурного наследия
- T1** Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Түбән Карамалы авыл жирлеген, Олы Ходяш авылы адресы буенча урнашкан «Чиркәү бинасы», 1729 ел, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренен **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Түбән Карамалы авыл жирлеген, Олы Ходяш авылы адресы буенча урнашкан «Чиркәү бинасы», 1729 ел, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

көнчыгыш өлеше: көньяк юнәлештә, Кояшлы урамына, көнчыгышка таба чиркәү бинасының фундаментынан 5 метрга чигенеп (1,2 борылыш нокталары);

көнъяк өлеше: көнбатыш юнәлештә, Кояш урамы буйлап (2,3 борылыш нокталары);

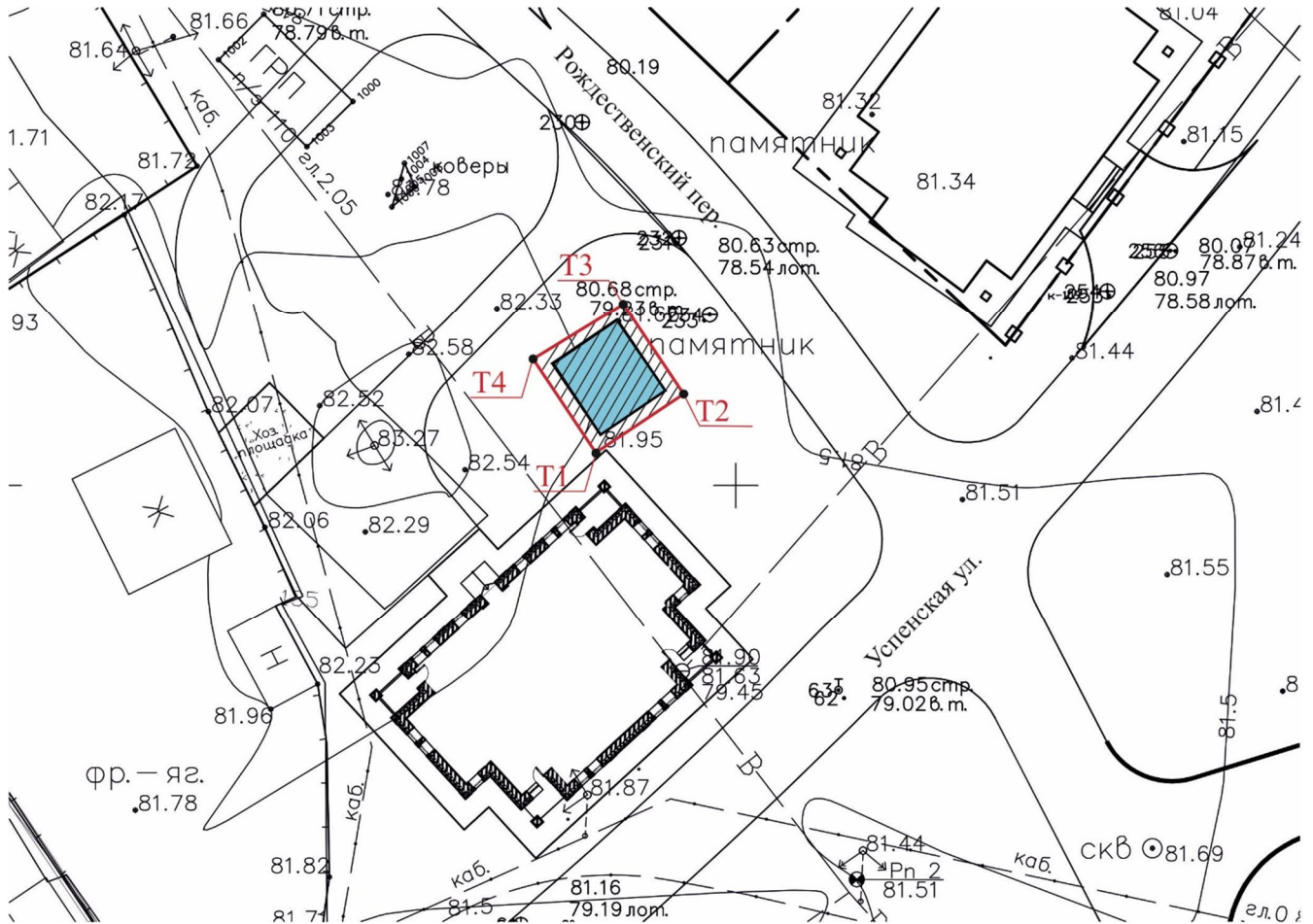
көнбатыш өлеше: төньяк юнәлештә, көнбатышка таба чигенеп, чиркәү бинасының фундаментынан 10 метрга чигенгән (3,4 борылыш нокталары);

төньяк өлеше: көнчыгыш юнәлештә, чиркәү бинасының төньяк фасады астыннан (4,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Түбән Карамалы авыл жирлеген, Олы Ходяш авылы адресы буенча урнашкан «Чиркәү бинасы», 1729 ел, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренен **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	Х	Ү
1	469390.277	1264581.660
2	469350.119	1264584.843
3	469343.744	1264541.875
4	469390.277	1264532.220

6. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авыл жирлеге, Зөя авылы адресы буенча урнашкан «1918 елда ак интервентлар тарафыннан атып үтерелгән красногвардеец-коммунарлар дивары», 1918 ел, төбәк эһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- Территория объекта культурного наследия
- Объект культурного наследия
- Т1** Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авыл жирлегә, Зөя авылы адресы буенча урнашкан «1918 елда ак интервентлар тарафыннан атып үтерелгән красногвардеец-коммунарлар дивары», 1918 ел, төбәк эһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авыл жирлегә, Зөя авылы адресы буенча урнашкан «1918 елда ак интервентлар тарафыннан атып үтерелгән красногвардеец-коммунарлар дивары», 1918 ел, төбәк эһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

көнъяк-көнчыгыш өлеш: төнъяк-көнчыгыш юнәлештә, Раштуа тыкрыгы ягына таба, 0,5 метр чигенгән көнъяк-көнчыгыш яктан монумент киртәсенә параллель рәвештә (1,2 борылыш нокталары);

төнъяк-көнчыгыш өлеш: төнъяк-көнбатыш юнәлештә, Раштуа тыкрыгы ягыннан, монументны параллель рәвештә 0,5 метр чигенү белән төнъяк-көнчыгыш яктан киртәләү (2,3 борылыш нокталары);

төнъяк-көнбатыш өлеш: көнъяк-көнбатыш юнәлештә, Раштуа тыкрыгыннан, монументны параллель рәвештә 0,5 метр чигенү белән төнъяк-көнбатыш яктан киртәләү (3,4 борылыш нокталары);

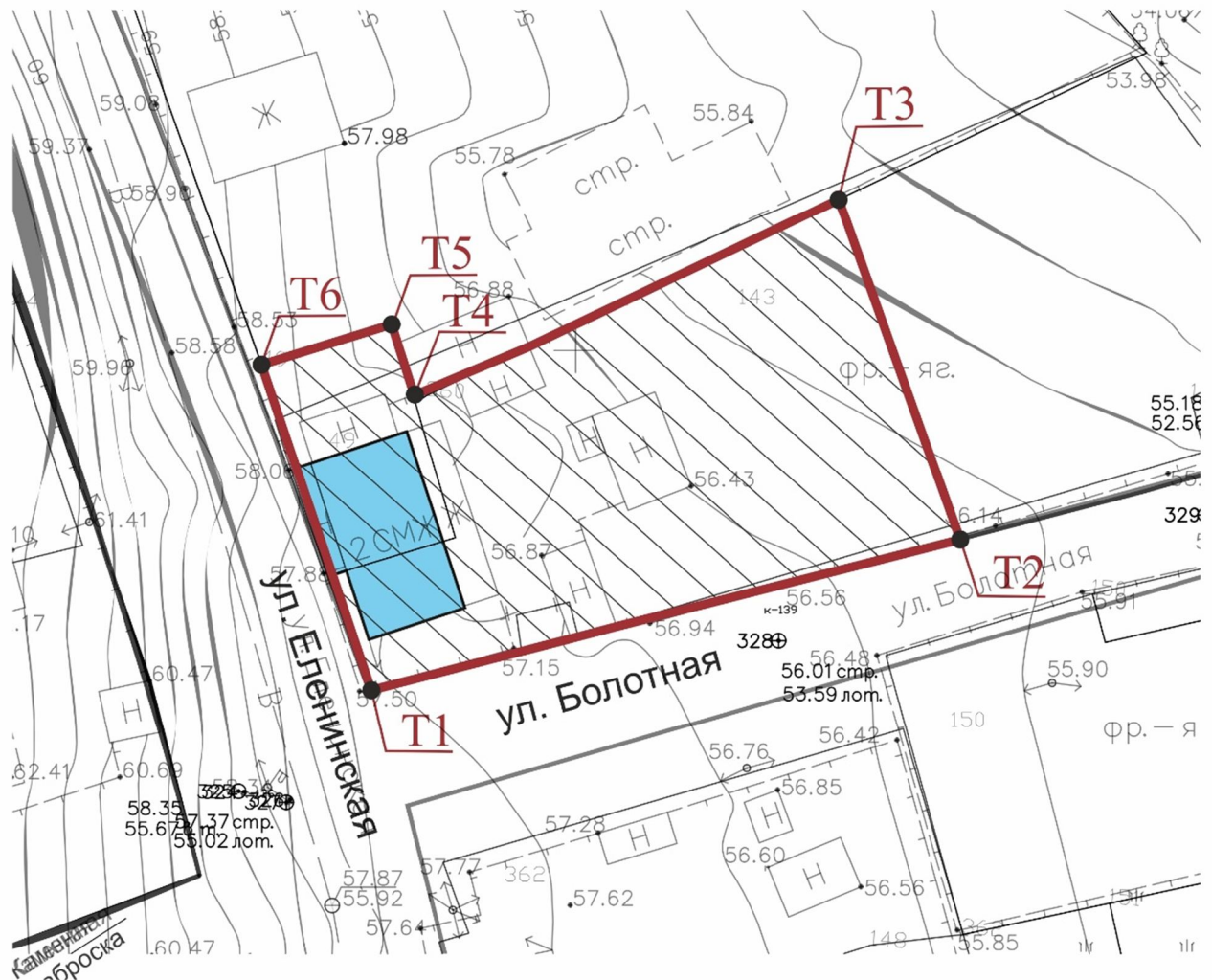
көнъяк-көнбатыш өлеш: көнъяк-көнчыгыш юнәлештә, Успенская урамы ягына таба, монументны параллель рәвештә 0,5 метр чигенгән көнъяк-көнбатыш яктан ыратып алу (4,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авыл жирлегә, Зөя авылы адресы буенча урнашкан «1918 елда ак интервентлар тарафыннан атып үтерелгән красногвардеец-коммунарлар дивары», 1918 ел, төбәк эһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **борылыш нокталары**

таблицасы

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	Х	Ү
1	474052.132	1276740.465
2	474056.167	1276746.524
3	474062.484	1276742.277
4	474058.556	1276736.246

7. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Еленинская, 4 йорт адресы буенча урнашкан «Шәһәр башлыгы Ф.П. Поляков йорты», XIX гасыр ахыры төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- Территория объекта культурного наследия
- Объект культурного наследия
- T1** Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Еленинская, 4 йорт адресы буенча урнашкан «Шәһәр башлыгы Ф.П. Поляков йорты», XIX гасыр ахыры төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Еленинская, 4 йорт адресы буенча урнашкан «Шәһәр башлыгы Ф.П. Поляков йорты», XIX гасыр ахыры төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

көнъяк өлеш: көнчыгыш юнәлештә, Болотная урамы буенда, участокның кадастр чиге буйлап (1,2 нче борылыш нокталары);

көнчыгыш өлеш: төньяк юнәлештә, Болотная урамынан, участокның кадастр чиге буйлап (2,3 борылыш нокталары);

төньяк өлеш: көнбатыш юнәлештә, Еленин урамына кадәрге участокның кадастр чиге буйлап (3,4,5,6 борылыш нокталары);

көнбатыш өлеш: көньяк юнәлештә, Еленин урамы буенда, Болотная урамы буенча, кишәрлекнең кадастр чиге буйлап (6,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Еленинская, 4 йорт адресы буенча урнашкан «Шәһәр башлыгы Ф.П. Поляков йорты», XIX гасыр ахыры төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	Х	Ү
1	474226.560	1276985.110
2	474236.700	1277027.200
3	474260.760	1277018.770
4	474246.380	1276988.900
5	474251.851	1276987.342
6	474248.879	1276977.774

8. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Мәскәү урамы, 4 йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдә кибете белән Агафонов йорты», XIX гасыр ахыры төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренен картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- Территория объекта культурного наследия
- Объект культурного наследия
- T1** Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Мәскәү урамы, 4 йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдә кибете белән Агафонов йорты», XIX гасыр ахыры төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Мәскәү урамы, 4 йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдә кибете белән Агафонов йорты», XIX гасыр ахыры төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

көнъяк-көнбатыш өлеш: төньяк-көнбатыш юнәлештә, Мәскәү урамыннан, параллель рәвештә бинаның көнъяк-көнбатыш фасадына (1,2 борылыш нокталары);

көнбатыш өлеш: төньяк-көнбатыш юнәлештә, кишәрлекнең кадастр чиге белән кисешкәнгә кадәр (2,3 борылыш нокталары); алга таба төньяк юнәлештә участокның кадастр чиге буйлап (3,4 борылыш нокталары);

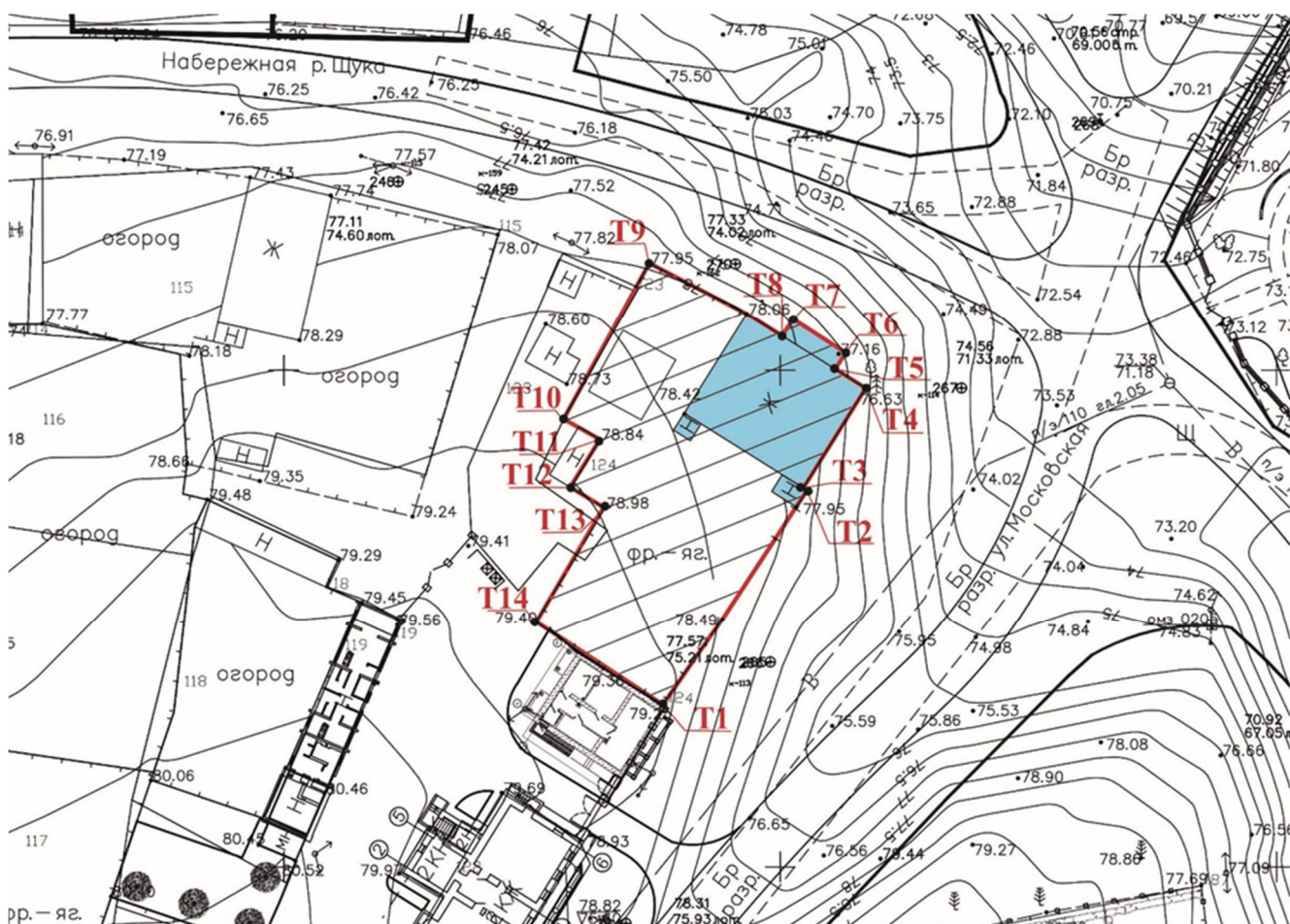
төньяк өлеш: көнъяк-көнчыгыш юнәлештә, Мәскәү урамы ягына, участокның кадастр чиге буйлап (4,5,6,7 борылыш нокталары);

көнъяк-көнчыгыш өлеш: көнъяк-көнбатыш юнәлештә, Мәскәү урамы ягыннан, параллель рәвештә бинаның көнъяк-көнчыгыш фасадына (7,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Мәскәү урамы, 4 йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдә кибете белән Агафонов йорты», XIX гасыр ахыры төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	Х	Ү
1	474097.981	1276798.669
2	474106.133	1276785.124
3	474132.328	1276781.060
4	474146.028	1276783.103
5	474138.376	1276805.882
6	474140.530	1276812.000
7	474134.330	1276822.110

9. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Мәскәү урамы, 8 йорт адресы буенча урнашкан «Колонналы портиклы торак йорт», XIX гасыр төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **картасы (схемасы)**

Условные обозначения:

- Территория объекта культурного наследия
- Объект культурного наследия
- T1** Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Мәскәү урамы, 8 йорт адресы буенча урнашкан «Колонналы портиклы торак йорт», XIX гасыр төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Мәскәү урамы, 8 йорт адресы буенча урнашкан «Колонналы портиклы торак йорт», XIX гасыр төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

көнъяк-көнчыгыш өлеш: төньяк-көнчыгыш юнәлештә, участокның кадастр чиге буйлап, Мәскәү урамы ягыннан, бинаның көньяк-көнчыгыш

фасадының стeнасы буйлап, Щука елгасы Яр бue урамына таба (1,2,3,4 борылыш нокталары);

көньяк-көнчыгыш өлеш: төньяк-көнчыгыш юнөлештә, участокның кадастр чиге буйлап, Мәскәү урамы ягыннан, бинаның көньяк-көнчыгыш фасадының стeнасы буйлап, Щука елгасы Яр бue урамына таба (1,2,3,4 борылыш нокталары);

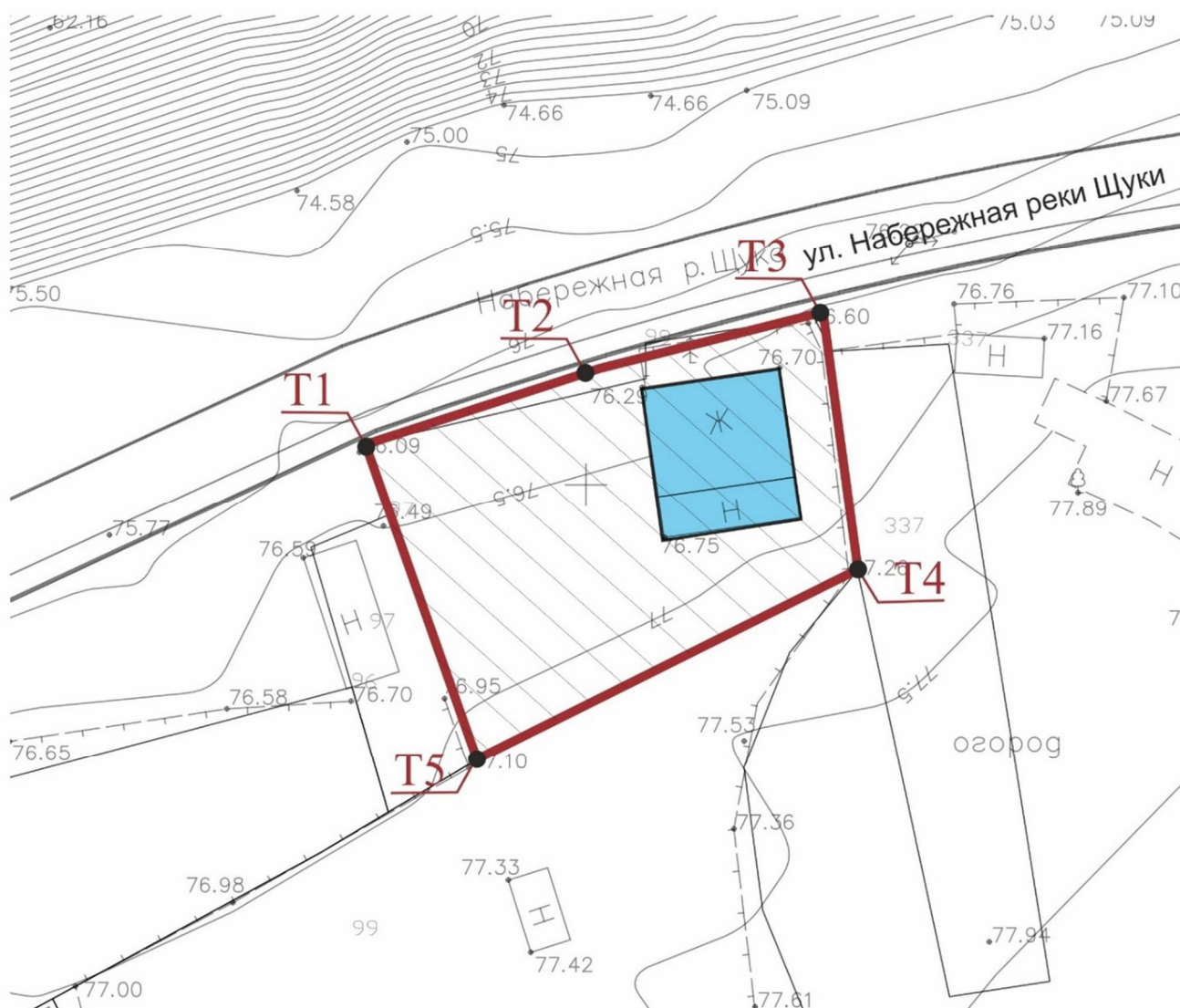
төньяк-көнбатыш өлеш: көньяк-көнбатыш юнөлештә, Щука елгасының Яр бue урамынан, участокның кадастр чиге буйлап (9,10 борылыш нокталары), алга таба көньяк юнөлештә участок чиге буйлап (10,11,12,13,14 борылыш нокталары);

көньяк-көнбатыш өлеш: көньяк-көнчыгыш юнөлештә, Мәскәү урамына таба (14,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Мәскәү урамы, 8 йорт адресы буенча урнашкан «Колонналы портиклы торак йорт», XIX гасыр төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	X	Y
1	474166.560	1276838.790
2	474187.907	1276852.699
3	474188.150	1276852.311
4	474198.208	1276858.612
5	474200.230	1276855.392
6	474202.464	1276856.723
7	474206.040	1276851.052
8	474203.944	1276849.589
9	474211.717	1276837.492
10	474195.250	1276828.252
11	474193.028	1276831.834
12	474188.190	1276828.901
13	474186.118	1276832.334
14	474174.640	1276825.670

10. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Щука елгасының Яр буге урамы, 23 йорт (хәзерге адресы: Щука Яр буге урамы, 21 йорт) адресы буенча урнашкан “Торак йорт”, XIX гасыр ахыры төбәк эһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

Территория объекта культурного наследия

Объект культурного наследия

T1

Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Щука елгасының Яр буге урамы, 23 йорт (хәзерге адресы: Щука Яр буге урамы, 21 йорт) адресы бугенча урнашкан “Торак йорт”, XIX гасыр ахыры төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объект территориясе чикләренәң **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Щука елгасының Яр буге урамы, 23 йорт (хәзерге адресы: Щука Яр буге урамы, 21 йорт) адресы бугенча урнашкан “Торак йорт”, XIX гасыр ахыры төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объект территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

төнъяк өлеш: төнъяк-көнчыгыш юнәлештә, Щука елгасы яры буйлап (1,2,3 борылыш нокталары);

көнчыгыш өлеш: көнъяк юнәлештә, Щука елгасының яр буге урамыннан, участокның кадастр чиге буйлап (3,4 борылыш нокталары);

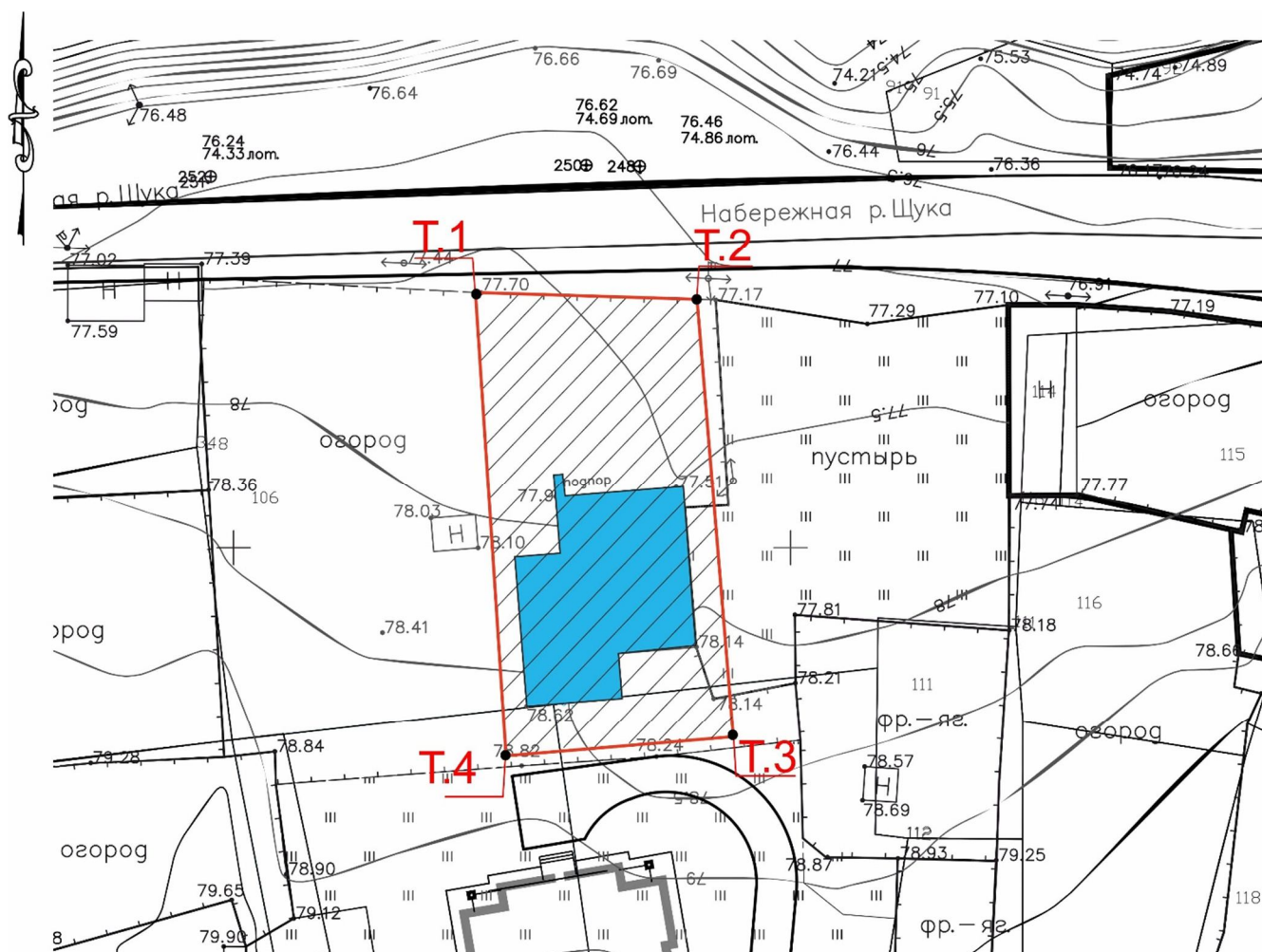
көнъяк өлеш: көнъяк-көнбатыш юнәлештә, участокның көнчыгыш кадастр чигеннән алып участокның көнбатыш кадастр чигенә кадәр (4,5 борылыш нокталары);

көнбатыш өлеш: төнъяк-көнбатыш юнәлештә, Щука елгасының яр буге ур., кадастр чиге буйлап (5,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Щука елгасының Яр буге урамы, 23 йорт (хәзерге адресы: Щука Яр буге урамы, 21 йорт) адресы бугенча урнашкан “Торак йорт”, XIX гасыр ахыры төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объект территориясе чикләренәң **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	X	Y
1	474202.890	1276534.120
2	474208.100	1276550.120
3	474212.350	1276567.410
4	474193.790	1276569.560
5	474179.920	1276542.270

11. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Шука елгасының яр буе урамы, 27 нче йорт адресы буенча урнашкан «Зөя земство идарәсе архивы бинасы», 1870 нче, 1907 нче еллар төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- Территория объекта культурного наследия
- Объект культурного наследия
- T1** Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Щука елгасының яр буе урамы, 27 нче йорт адресы буенча урнашкан «Зөя земство идарәсе архивы бинасы», 1870 нче, 1907 нче еллар төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Щука елгасының яр буе урамы, 27 нче йорт адресы буенча урнашкан «Зөя земство идарәсе архивы бинасы», 1870 нче, 1907 нче еллар төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

төнъяк өлеше: көнчыгыш юнәлештә, Щука яр буе урамы буйлап (1,2 борылыш нокталары);

көнчыгыш өлеше: көнъяк юнәлештә, Щука яр буе урамынан, бинаның көнчыгыш фасадының стенасына параллель рәвештә (2,3 борылыш нокталары);

көнъяк өлеше: көнбатыш юнәлештә, участокның чиге буйлап, бинаның көнъяк фасадына параллель рәвештә (3,4 борылыш нокталары);

көнбатыш өлеше: төнъяк юнәлештә, Щука яр буе урамы ягына таба, бинаның көнбатыш фасадына параллель рәвештә (4,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Щука елгасының яр буе урамы, 27 нче йорт адресы буенча урнашкан «Зөя земство идарәсе архивы бинасы», 1870 нче, 1907 нче еллар төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	X	Y
1	474222.936	1276721.750
2	474222.324	1276741.600
3	474183.076	1276744.826
4	474181.313	1276724.399

12. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Константиновская урамы, 6 йорт адресы буенча урнашкан «Тимофеев-Терентьев-Бровкин Дьячков йорты», XIX гасыр ахыры төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- Территория объекта культурного наследия
- Объект культурного наследия
- Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Константиновская урамы, 6 йорт адресы буенча урнашкан «Тимофеев-Терентьев-Бровкин Дьячков йорты», XIX гасыр ахыры төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Константиновская урамы, 6 йорт адресы буенча урнашкан «Тимофеев-Терентьев-Бровкин Дьячков йорты», XIX гасыр ахыры төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

төнъяк өлеше: көнчыгыш юнәлештә, Константиновская урамыннан бинаның төнъяк фасадына (1, 2 борылыш нокталары);

көнчыгыш өлеше: көнъяк юнәлештә, Рождественская урамы ягына таба (2, 3 борылыш нокталары);

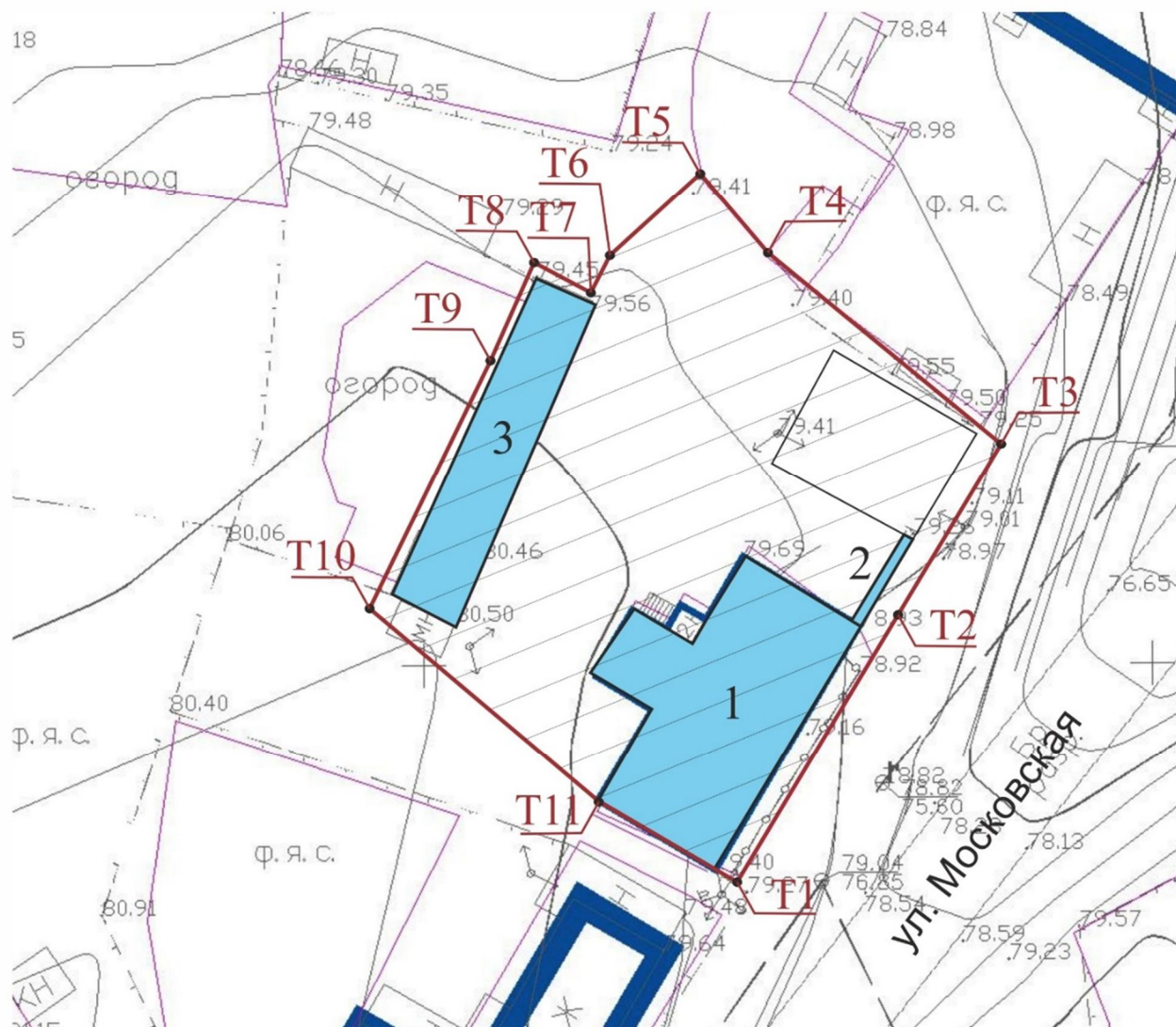
көнъяк өлеше: көнбатыш юнәлештә, Рождественская урамы буйлап, Константиновская урамы ягына таба (3, 4 борылыш нокталары);

көнбатыш өлеше: төнъяк юнәлештә, Рождественская урамыннан, Константиновская урамына таба (4,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Константиновская урамы, 6 йорт адресы буенча урнашкан «Тимофеев-Терентьев-Бровкин Дьячков йорты», XIX гасыр ахыры төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	X	Y
1	474126.320	1276929.740
2	474133.840	1276958.240
3	474090.628	1276969.933
4	474081.325	1276941.318

13. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Рождественская мәйданы, 1 адресы буенча урнашкан «Административ бина», XIX гасыр төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә картасы (схемасы)

Условные обозначения:

 Территория объекта культурного наследия

 Объект культурного наследия

1 Административное здание

2 Исторические ворота

3 Исторический объект

T1 Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская майданы, 1 адресы буенча урнашкан «Административ бина», XIX гасыр төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская майданы, 1 адресы буенча урнашкан «Административ бина», XIX гасыр төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

көнъяк-көнчыгыш өлеш: бинаның көнъяк-көнчыгыш фасадына параллель рәвештә төнъяк-көнчыгыш юнәлештә, Мәскәү урамы ягыннан, участокның кадастр чиге буйлап (1, 2,3 борылыш нокталары);

төнъяк-көнчыгыш өлеш: төнъяк-көнбатыш юнәлештә, Мәскәү урамыннан, участокның чиге буйлап (борылыш нокталары 3,4,5);

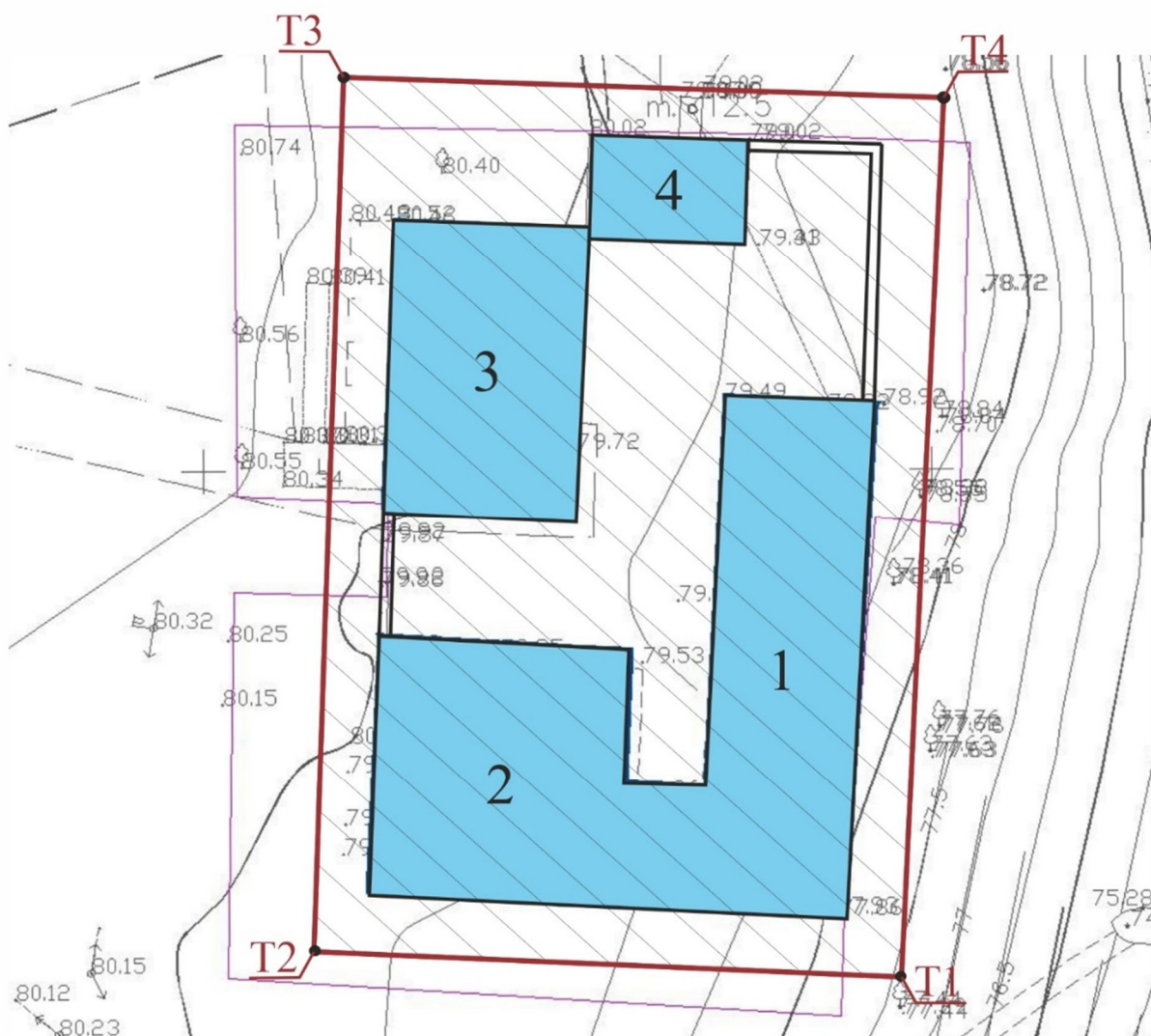
төнъяк-көнбатыш өлеш: көнъяк-көнбатыш юнәлештә, участокның кадастр чиге буйлап (5,6,7,8,9,10 борылыш нокталары);

көнъяк-көнбатыш өлеш: көнъяк-көнчыгыш юнәлештә, Мәскәү урамы ягына таба, участокның кадастр чиге буйлап (10,11,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская майданы, 1 адресы буенча урнашкан «Административ бина», XIX гасыр төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең борылыш нокталары таблицасы:

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	X	Y
1	474134.680	1276821.540
2	474151.520	1276831.950
3	474165.280	1276839.740
4	474174.640	1276825.670
5	474182.790	1276818.530
6	474177.580	1276813.310
7	474175.200	1276812.000
8	474177.260	1276807.810
9	474170.410	1276804.620
10	474153.850	1276796.890
11	474140.720	1276811.690

14. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Рождественская мәйданы, 1а йорт адресы буенча урнашкан “Түбән һөнәрчелек мәктәбе һәм янғын күзәтүе бинасы”, XIX гасыр - XX гасыр башы, 70 нче еллар төбәк әһәмияткәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең картасы (схемасы)

Условные обозначения:

Территория объекта культурного наследия

Объект культурного наследия

1 Здание Свяжской низшей ремесленной школы

2 Здания пожарной части

3 Здание пожарного обоза

4 Котельная

T1 Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская майданы, 1а йорт адресы буенча урнашкан “Түбән һөнәрчелек мәктәбе һәм янғын күзәтүе бинасы”, XIX гасыр - XX гасыр башы, 70 нче еллар төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская майданы, 1а йорт адресы буенча урнашкан “Түбән һөнәрчелек мәктәбе һәм янғын күзәтүе бинасы”, XIX гасыр - XX гасыр башы, 70 нче еллар төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

көнъяк өлеше: көнбатыш юнәлештә, 1 метрга чигенгән хәлдә, мәктәп һәм янғын часте биналарының көнъяк фасадлары стеналарына параллель рәвештә (1, 2 борылыш нокталары);

көнбатыш өлеше: төньяк юнәлештә, 1 метрга чигенеп, параллель рәвештә янғын часте һәм ат йөге биналарының көнбатыш фасадлары стеналарына таба (2,3 борылыш нокталары);

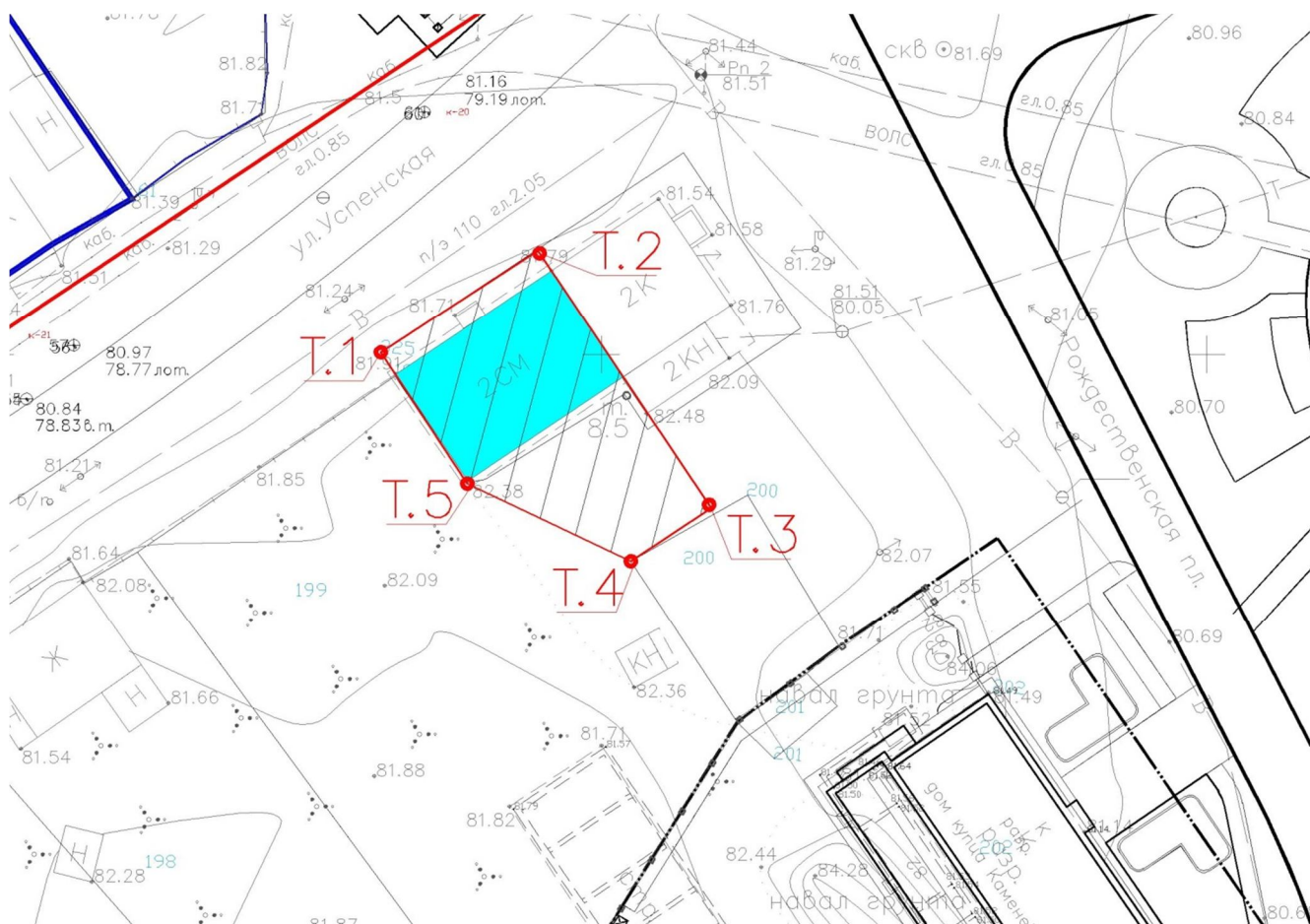
төньяк өлеше: көнчыгыш юнәлештә, ат йөге биналарының төньяк фасадлары стенасы белән параллель рәвештә (3, 4 борылыш нокталары);

көнчыгыш өлеше: 1 метрга чигенгән көнъяк юнәлештә, мәктәп бинасының көнчыгыш фасадының стенасына параллель рәвештә (4, 1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская майданы, 1а йорт адресы буенча урнашкан “Түбән һөнәрчелек мәктәбе һәм янғын күзәтүе бинасы”, XIX гасыр - XX гасыр башы, 70 нче еллар төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	X	Y
1	473965.137	1276897.895
2	473966.886	1276857.485
3	474027.006	1276859.490
4	474025.631	1276900.849

15. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Рождественская ур., 2-нче йорт адресы буенча урнашкан «Пекарня бинасы», XIX гасыр башы төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- Территория объекта культурного наследия
- Объект культурного наследия
- T1** Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская ур., 2-нче йорт адресы буенча урнашкан «Пекарня бинасы», XIX гасыр башы төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская ур., 2-нче йорт адресы буенча урнашкан «Пекарня бинасы», XIX гасыр башы төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

төньяк-көнбатыш өлеш: төньяк-көнчыгыш юнәлештә, Успенская урамы буйлап, Рождествено мәйданына таба (1, 2 борылыш нокталары);

төньяк-көнчыгыш өлеш: көньяк-көнчыгыш юнәлештә, Успенская урамынан, участокның квартал эчендәге чиге буйлап (2, 3 борылыш нокталары);

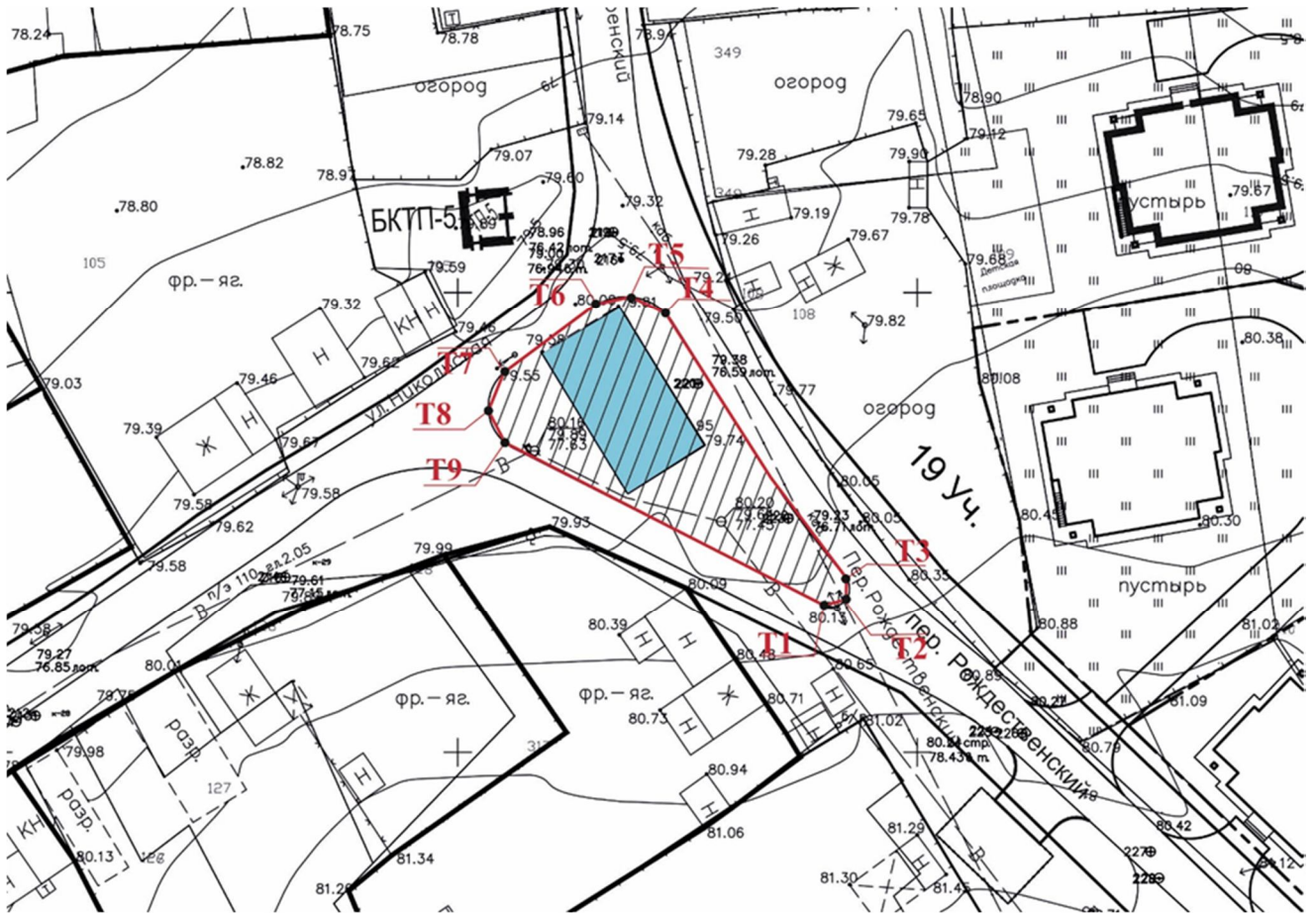
көнъяк-көнчыгыш өлеш: көньяк-көнбатыш юнәлештә, бинаның көньяк-көнчыгыш фасады стенасына параллель рәвештә, квартал эчендәге чик буйлап (3, 4 борылыш нокталары);

көнъяк-көнбатыш өлеше: көнбатыш, төньяк-көнбатыш юнәлештә, Успенская урамы ягына таба, участокның квартал эчендәге чиге буйлап бинаның көньяк-көнбатыш фасады стенасы буйлап (4,5,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская ур., 2-нче йорт адресы буенча урнашкан «Пекарня бинасы», XIX гасыр башы төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	Х	Ү
1	474000.180	1276731.810
2	474008.735	1276744.725
3	473987.226	1276758.912
4	473982.870	1276752.450
5	473989.450	1276739.230

16. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Рождественская ур., 10 йорт адресы буенча урнашкан “Су манарасы бинасы”, XIX гасыр ахыры төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- Территория объекта культурного наследия
- Объект культурного наследия
- Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская ур., 10 йорт адресы буенча урнашкан “Су манарасы бинасы”, XIX гасыр ахыры төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская ур., 10 йорт адресы буенча урнашкан “Су манарасы бинасы”, XIX гасыр ахыры төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

көнъяк-көнчыгыш өлеш: көнчыгыш юнәлештә, төньяк юнәлештә, Рождественно тыкрыгы ягына, юлны бору юнәлешендә (1,2,3 борылыш нокталары);

төньяк-көнчыгыш өлеш: төньяк-көнбатыш юнәлештә, Рождественно тыкрыгы буйлап, бинаның төньяк-көнчыгыш фасады ягыннан (3,4,5 борылыш нокталары);

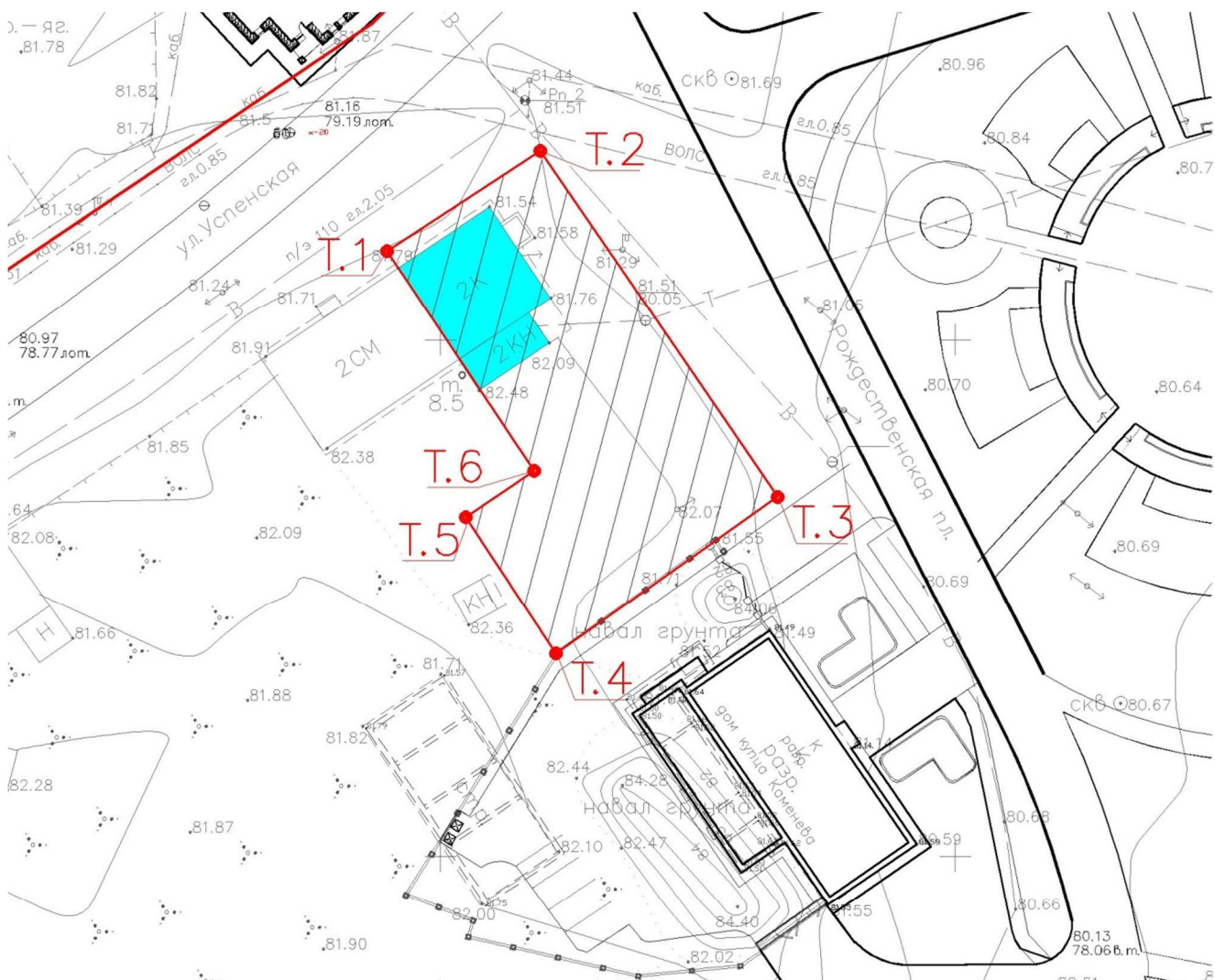
төньяк-көнбатыш өлеш: көнбатыш, көньяк-көнбатыш юнәлештә, Рождественно тыкрыгыннан юл борылышы юнәлешендә Никольск урамы буйлап уза (5,6,7,8 борылыш нокталары);

көнъяк-көнбатыш өлеш: көньяк, көньяк-көнчыгыш юнәлештә, Никольск урамы буйлап, Рождественно тыкрыгы ягына таба борылыш юнәлеше буенча (8,9,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская ур., 10 йорт адресы буенча урнашкан “Су манарасы бинасы”, XIX гасыр ахыры төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң борылыш нокталары таблицасы

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	X	Y
1	474120.700	1276686.370
2	474121.460	1276687.620
3	474122.790	1276688.340
4	474155.300	1276671.130
5	474156.820	1276668.300
6	474155.710	1276665.260
7	474135.740	1276651.910
8	474132.790	1276651.720
9	474130.930	1276653.660

17. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Успенская урамы, 2 й орт адресы буенча урнашкан «Сәүдә бинасы», XX гасыр башы, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- Территория объекта культурного наследия
- Объект культурного наследия
- Поворотная точка

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Успенская урамы, 2 й орт адресы буенча урнашкан «Сәүдә бинасы», XX гасыр башы, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Успенская урамы, 2 й орт адресы буенча урнашкан «Сәүдә бинасы», XX гасыр башы, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

төнъяк-көнбатыш өлеш: төнъяк-көнчыгыш юнәлештә, Успенская урамы ягыннан, Рождествено майданына таба (1,2 борылыш нокталары);

төнъяк-көнчыгыш өлеш: көнъяк-көнчыгыш юнәлештә, Успенская урамыннан, Рождествено майданы ягыннан (2,3 борылыш нокталары).

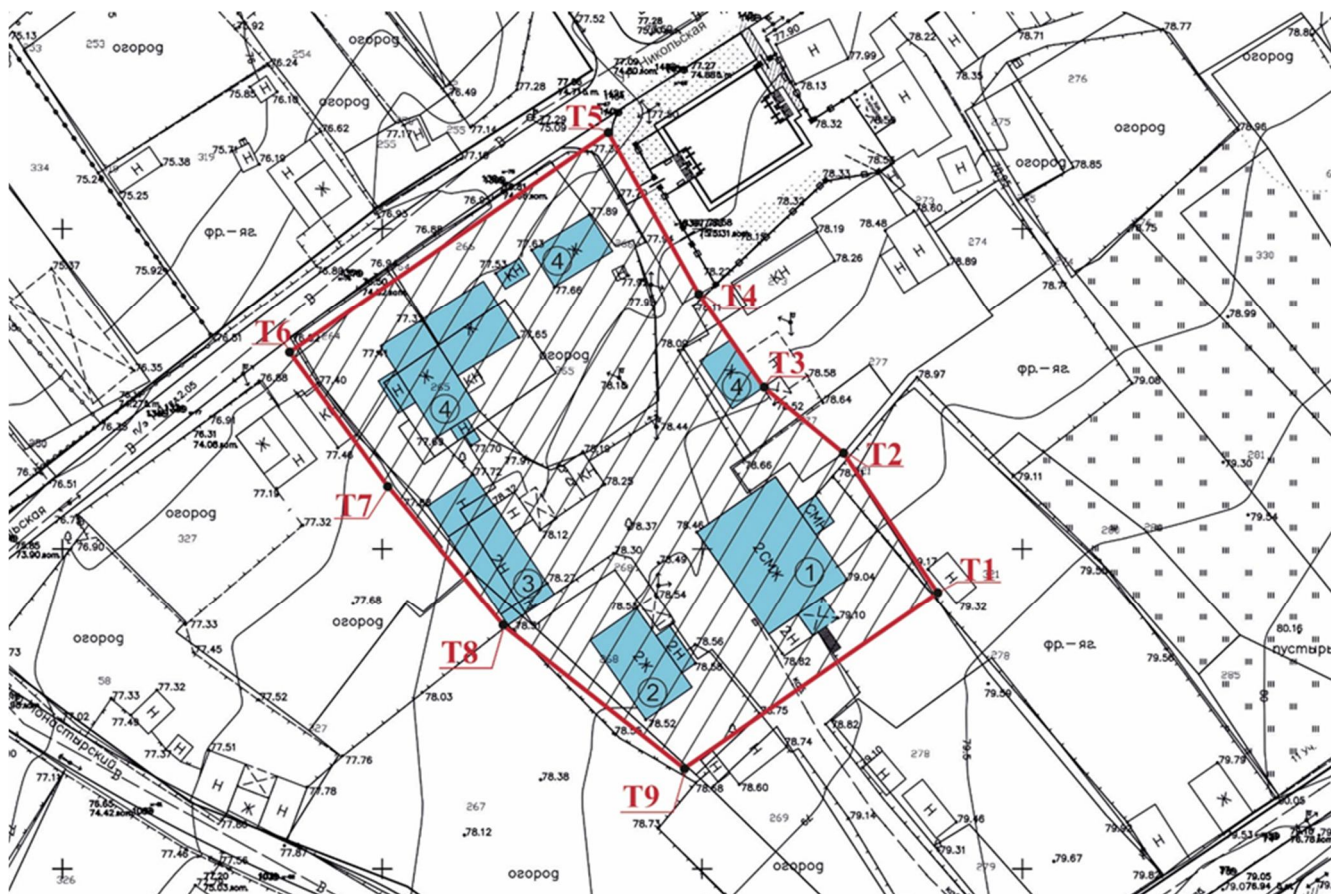
көнъяк-көнчыгыш өлеш: көнъяк-көнбатыш юнәлештә, Рождествено майданыннан, участокның квартал эчендәге чиге буйлап (3,4 борылыш нокталары);

көнъяк-көнбатыш өлеш: төнъяк-көнбатыш юнәлештә, участокның квартал эчендәге чиге буйлап, Успенский урамы ягына таба (4,5,6,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Успенская урамы, 2 й орт адресы буенча урнашкан «Сәүдә бинасы», XX гасыр башы, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	X	Y
1	474008.735	1276744.725
2	474018.655	1276759.535
3	473984.810	1276782.730
4	473969.540	1276761.250
5	473982.870	1276752.450
6	473987.226	1276758.912

18. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Успенская урамы, 11, 13 йортлар адресы буенча урнашкан “Земство хастаханәсе биналары комплексы”, XIX гасырның 70 нче еллары төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

Территория объекта культурного наследия

Объект культурного наследия

- 1 Полукаменный корпус
- 2 Деревянный корпус
- 3 Двухэтажный деревянный амбар
- 4 Исторические объекты на территории

T1 Поворотная точка

18. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Успенская урамы, 11, 13 йортлар адресы буенча урнашкан “Земство хастаханәсе биналары комплексы”, XIX гасырның 70 нче еллары төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Успенская урамы, 11, 13 йортлар адресы буенча урнашкан “Земство хастаханәсе биналары комплексы”, XIX гасырның 70 нче еллары төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

төньяк-көнчыгыш өлеш: төньяк-көнбатыш юнәлештә, участокның кадастр чиге буйлап (1, 2 борылыш нокталары), аннары Никольский урамы ягына таба (2, 3,4,5 борылыш нокталары);

төньяк-көнбатыш өлеш: көньяк-көнбатыш юнәлештә, Никольск урамы буйлап, участокның кадастр чигенә кадәр (5, 6 борылыш нокталары);

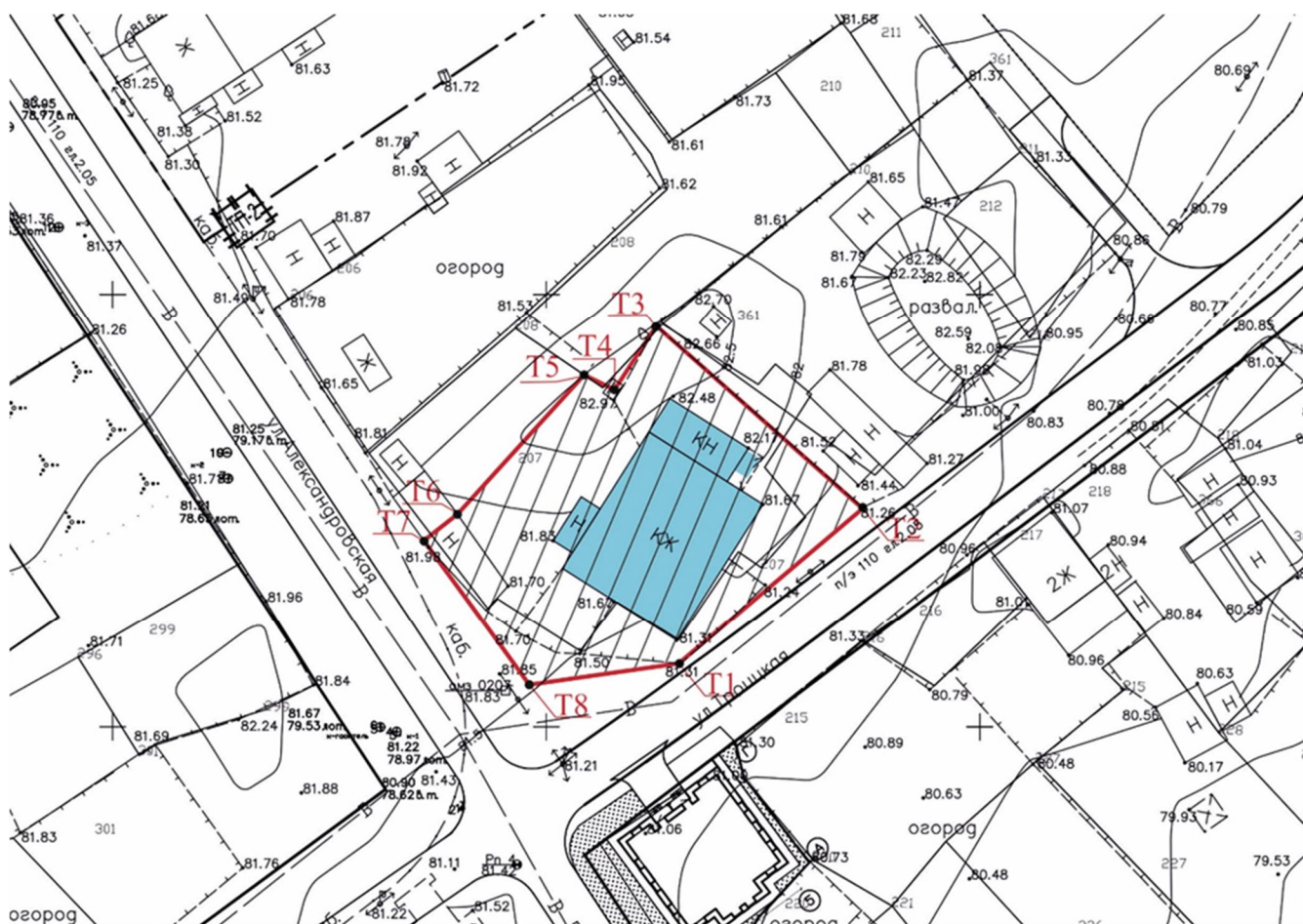
көнъяк-көнбатыш өлеш: көньяк-көнчыгыш юнәлештә, Никольский урамынан, участокның кадастр чиге буйлап (6,7,8,9 борылыш нокталары);

көнъяк-көнчыгыш өлеш: төньяк-көнчыгыш юнәлештә, участокның кадастр чигенә кадәр (9, 1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Успенская урамы, 11, 13 йортлар адресы буенча урнашкан “Земство хастаханәсе биналары комплексы”, XIX гасырның 70 нче еллары төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	Х	Ү
1	473891.690	1276437.000
2	473914.910	1276422.100
3	473925.196	1276409.621
4	473939.927	1276399.789
5	473965.195	1276385.640
6	473931.264	1276336.396
7	473909.650	1276351.970
8	473888.030	1276369.651
9	473864.660	1276399.030

19. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Троицкая урамы, 7 йорт адресы буенча урнашкан “Крылов йорты” XVIII-XIX гасырның 1834 елы, XIX гасырның ахыры – XX гасырның башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- Территория объекта культурного наследия
- Объект культурного наследия
- Поворотная точка

19. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Троицкая урамы, 7 йорт адресы буенча урнашкан “Крылов йорты” XVIII-XIX гасырның 1834 елы, XIX гасырның ахыры – XX гасырның башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Троицкая урамы, 7 йорт адресы буенча урнашкан “Крылов йорты” XVIII-XIX гасырның 1834 елы, XIX гасырның ахыры – XX гасырның башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

көнъяк-көнчыгыш өлеш: төньяк-көнчыгыш юнәлештә, Троицкий урамы ягыннан, участок чиге буйлап (1, 2 борылыш нокталары);

төньяк-көнчыгыш өлеш: төньяк-көнбатыш юнәлештә, участок чиге буйлап (2, 3 борылыш нокталары);

төньяк-көнбатыш өлеш: көньяк-көнбатыш юнәлештә, Александровская урамы ягына таба, участокның кадастр чиге буйлап (3,4,5,6,7 борылыш нокталары);

көнъяк-көнбатыш өлеш: көньяк-көнчыгыш юнәлештә, Александровская урамы ягыннан, Троицкий урамы ягына таба (7,8 борылыш нокталары);

көнъяк өлеше: көнчыгыш юнәлештә, Александровская урамыннан Троицкая урамына таба (8,1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Троицкая урамы, 7 йорт адресы буенча урнашкан “Крылов йорты” XVIII-XIX гасырның 1834 елы, XIX гасырның ахыры – XX гасырның башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **борылыш нокталары таблицасы:**

Нокта №	Нокталарның МСК 16 тагын координатлары	
	X	Y
1	473807.094	1276715.461
2	473825.125	1276736.695
3	473846.316	1276712.689
4	473838.836	1276707.874
5	473840.420	1276704.620
6	473822.050	1276691.730
7	473818.690	1276688.010
8	473804.600	1276698.089

Татарстан Республикасы
мәдәни мирас объектларын
саклау комитетының
«19» 05.2021 № 100-П
боерыгына 2 кушымта

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында урнашкан
региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектлары территорияләреннән

файдалану режимы

Төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрендә:

1. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Васильево шәһәр тибындагы бистәсе, Санатория территориясе, 1 «а» йорт, «Васильевский» шифаханәсе территориясендә урнашкан «Дача йорты», 1910нчы еллар;

2. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, адресы буенча урнашкан 754 чакрым озынлыкта Горький тимер юлы Канаш-Әгерже участогы өлеше өлеше 9 пикет. Мәскәү Көнъяк портыннан исәпләгәндә Идел елгасының 1273 чакрымында урнашкан «Идел аша Романовский тимер юл күпере», 1913 ел;

3. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы буенча урнашкан "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр;

- Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы, 7 «А» йорт адресы буенча урнашкан, "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр ахыры төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты составына керә торган «Төп корпус», 1899-1901 еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты;

- Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы, 7 «Ц» йорт адресы буенча урнашкан, "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр ахыры төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты составына керә торган «Гелиометр павильоны», 1899-1901 еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты;

- Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы, 7 «Э» йорт адресы буенча урнашкан, "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр ахыры төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты составына керә торган «Телескоп павильоны», 1950 еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты;

- Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы, 7 «Д, Д1» йорт адресы буенча урнашкан, "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр ахыры төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты составына керә торган «Метеор бүлеге павильоны», 1950 еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты;

- Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы, 7 «Х» йорт адресы буенча урнашкан, "В.П.Энгельгардт исемендәге

Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр ахыры төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты составына керә торган «Рефрактор павильоны белән обсерватория», 1899-1901 еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты;

- Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы, 7 «В» йорт адресы буенча урнашкан, "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр ахыры төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты составына керә торган «Китапханә», 1930 нчы еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты;

- Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Октябрь бистәсе, АОЭ урамы буенча урнашкан, "В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе. Комплекс», XIX-XX гасыр ахыры төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты составына керә торган «В.П.Энгельгардт исемендәге Астрономия обсерваториясе директорлары Д.И.Дубяго, А.Д.Дубяго, М.А.Грачев, И.А.Дюков, А.А.Нефедьев каберләре белән некрополь», 1849-1918гг., 1903-1959 гг., 1866-1925 гг., 1888-1961 гг., 1910-1961 нчы еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты;

4. «Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Олы Ачасыр авыл жирлегә, Олы Ачасыр авылы, Г. Тукай урамы, 44 нче йорт адресы буенча урнашкан «Мәгърифәтче, галим һәм язучы Каюм Насыйри туган һәм яшәгән йорт», 1825-1902 еллар;

5. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, Түбән Карамалы авыл жирлегә, Олы Ходяш авылы адресы буенча урнашкан «Чиркәү бинасы», 1729 ел;

6. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авыл жирлегә, Зәя авылы адресы буенча урнашкан «1918 елда ак интервентлар тарафыннан атып үтерелгән красногвардеец-коммунарлар дивары», 1918 ел.

7. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Еленинская, 4 йорт адресы буенча урнашкан «Шәһәр башлыгы Ф.П. Поляков йорты», XIX гасыр ахыры;

8. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Мәскәү урамы, 4 йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдә кибете белән Агафонов йорты», XIX гасыр ахыры;

9. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Мәскәү урамы, 8 йорт адресы буенча урнашкан «Колонналы портиклы торак йорт», XIX гасыр;

10. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Щука елгасының Яр буе урамы, 23 йорт (хәзерге адресы: Щука Яр буе урамы, 21 йорт) адресы буенча урнашкан «Торак йорт», XIX гасыр ахыры;

11. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Щука елгасының яр буе урамы, 27 нче йорт адресы буенча урнашкан «Зәя земство идарәсе архивы бинасы», 1870 нче, 1907 нче еллар;

12. «Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зәя авылы, Константиновская урамы, 6 йорт адресы буенча урнашкан «Тимофеев-Терентьев-Бровкин Дьячков йорты», XIX гасыр ахыры;

13. «Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская мәйданы, 1 адресы буенча урнашкан «Административ бина», XIX гасыр;

14. «Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская мәйданы, 1а йорт адресы буенча урнашкан “Түбән һөнәрчелек мәктәбе һәм янғын күзәтүе бинасы”, XIX гасыр - XX гасыр башы, 70 нче еллар;

15. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская ур., 2-нче йорт адресы буенча урнашкан «Пекарня бинасы», XIX гасыр башы;

16. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Рождественская ур., 10 йорт адресы буенча урнашкан “Су манарасы бинасы”, XIX гасыр ахыры;

17. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Успенская урамы, 2 йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдә бинасы», XX гасыр башы;

18. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Успенская урамы, 11, 13 йортлар адресы буенча урнашкан “Земство хастаханәсе биналары комплексы”, XIX гасырның 70 нче еллары;

19. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән районы, Зөя авылы, Троицкая урамы, 7 йорт адресы буенча урнашкан “Крылов йорты” XVIII-XIX гасырның 1834 елы, XIX гасырның ахыры – XX гасырның башы

рөхсәт ителә:

- мэдәни мирас объектының физик сакланышын тәэмин итүгә юнәлдерелгән мэдәни мирас объектын саклап калу эшләрен башкару, шул исәптән консервацияләү, ремонтлау, реставрацияләү, заманча файдалануга яраклаштыру;

- мэдәни мирас объектының сакланышын тәэмин итү таләпләренә каршы килмәгән һәм мэдәни мирас объектының заманча шартларда эшләвен тәэмин итәргә мөмкинлек бирә торган хужалык эшчәнлеген алып бару;

- мэдәни мирас объектын, аның үзенчәлекләрен үзгәртмичә, сак предметын тәшкит итүче функциональ файдалануның төрләре нигезендә заманча файдалануда файдалану һәм аларның жайлашуы;

- «Россия Федерациясе халыкларының мэдәни мирас объектлары (тарихи һәм мэдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, мэдәни мирас объектының бөтенлеген боза торган корылмаларны һәм объектларны, шул исәптән вакытлыча, жимерү;

- гамәлдәге инженерлык инфраструктурасы объектларын (тышкы су белән тәэмин итү, канализация, жылылык белән тәэмин итү, газ, электр белән тәэмин итү, телефонлаштыру һ.б.) капитал ремонтлау, шулай ук башкарыла торган эшләр (шул исәптән динамик йогынты) мэдәни мирас объектына йогынты ясамау шарты белән инженерлык инфраструктурасының яңа объектларын жир асты юлы белән салу;

- мэдәни мирас объектын саклап калуга, алардан файдалануга һәм аларны популярлаштыруга юнәлтелгән территорияне төзекләндерү;

- майданчыкларны, машина юлларын түшәүдә традицион материаллар (кирпеч, таш, гранит һәм башка табигый материаллар, шулай ук табигый материалларны имитацияләүче материаллар) куллану;

тарихи мохит элементлары характеристикаларына җавап бирә торган аерым урнаштырылган яктырту җиһазларын куллану;

- яшелләндерү: агачларны саклап калу, яшел утыртмаларны санитар кисү, яшелләндерүнең яңа элементларын утырту;

- тарихи-шәһәр төзелеше мохитен саклап калу, мемориаль һәм архитектура-ансамбль мөнәсәбәтендә (Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, аларны торгызу өчен кирәкле житәрлек фәнни мәгълүматлар булган очракта, биналарны, корылмаларны, корылмаларны, кече архитектура формаларын, коймаларны, капкаларны) югалган тарихи элементларны торгызу;

- мәдәни мирас объектының төп фасадында мәгълүмати язмалар һәм билгеләр урнаштыру беренче каттан да югары түгел;

- кулланучылар игътибарына «Кулланучылар хокукларын яклау турында» 1992 елның 07 февралендәге 2300-1 номерлы Федераль закон таләпләренә туры китерү өчен билгеләнгән тышкы мәгълүмат чараларын (вывескаларны) урнаштыру: эшчәнлек профиле, оешманың фирма исеме, аның урнашкан урыны (адресы) һәм эш режимы, индивидуаль эшкуарны дәүләт теркәве турында һәм аны теркәгән органның исеме турындагы мәгълүмат законнар нигезендә;

- тышкы мәгълүмат чаралары (вывескалар) биекlege фриз биекlegenнән 2/3 артык булмаска тиеш, катлар тәрәзәләре арасына теге яки бу конструкцияне урнаштыру регламентлаштырыла;

-арка тәрәзәләре булганда, катлар тәрәзәләре арасында урнашкан конструкцияләрнең биекlege $\frac{1}{2}$ ка кадәр кими. Мәгълүмати конструкцияләрнең киңlege, декоратив-сәнгать панноларынан тыш, теге яки бу конструкцияне урнаштыру регламентлана торган простенка киңlegenнән 2/3 дән артмаска тиеш.

Югарыда атап үтелгән барлык эшләр «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә үткәрелә.

В границах территорий объектов культурного наследия регионального значения **запрещается:**

Төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрендә түбәндәгеләр **тыела:**

- капитал төзелеш объектларын төзү һәм һәйкәл яисә капитал төзелеш объектларының ансамбле территориясендәге күләм-пространство характеристикаларын арттыру; мәдәни мирас объектын яисә аның аерым элементларын саклап калу, мәдәни мирас объектының тарихи-шәһәр төзелеше яисә табигый мохитен саклау эшләрәннән тыш, жир, төзелеш, мелиоратив һәм башка эшләр башкару;

- кондиционерларның мәдәни мирас объектының фасадларында һәм түбәсендә, эре габаритлы антенналар һәм инженерлык жиһазларының башка элементларын урнаштыру;

- тышкы реклама чараларын урнаштыру;

- жир өсте ысулы белән инженерлык инфраструктурасы объектларын (тышкы су белән тәэмин итү, канализация, жылылык белән тәэмин итү, газ белән тәэмин итү, электр белән тәэмин итү, телефонлаштыру һ.б.) үткөрү;

- киосклар, павильоннар, лапаслар, кече архитектур формалар урнаштыру, югалганнарны торгызудан тыш;

- динамик йөкләнеш тудыручы технологияләрне (басым ясау, матбугат, чүкеч һ.б. кебек машиналарны куллану, кривошипно-шатунлы механизмнар, чүкечләр һәм бәрмә хәрәкәтнең башка механизмнарын куллану, мәдәни мирас объектына һәм аның әйләнә-тирәсендәге төзелешләргә күпсанлы машиналарны берьюлы куллану);

- мәдәни мирас объекты территориясен теләсә кайсы төрдәге һәм формадагы төзелеш, көнкүреш калдыклары белән чүпләү;

- киосклар, павильоннар, лапаслар, кече архитектур формалар урнаштыру, югалганнарны торгызудан тыш;

- динамик йөкләнеш тудыручы технологияләрне (басым ясау, матбугат, чүкеч һ.б. кебек машиналарны куллану, кривошипно-шатунлы механизмнар, чүкечләр һәм бәрмә хәрәкәтнең башка механизмнарын куллану, мәдәни мирас объектына һәм аның әйләнә-тирәсендәге төзелешләргә күпсанлы машиналарны берьюлы куллану);

- мәдәни мирас объекты территориясен теләсә кайсы төрдәге һәм формадагы төзелеш, көнкүреш калдыклары белән чүпләү;

- агачларны кисү, санитар кисүләрдән тыш.

- агачларны кисү, санитар кисүләрдән тыш.